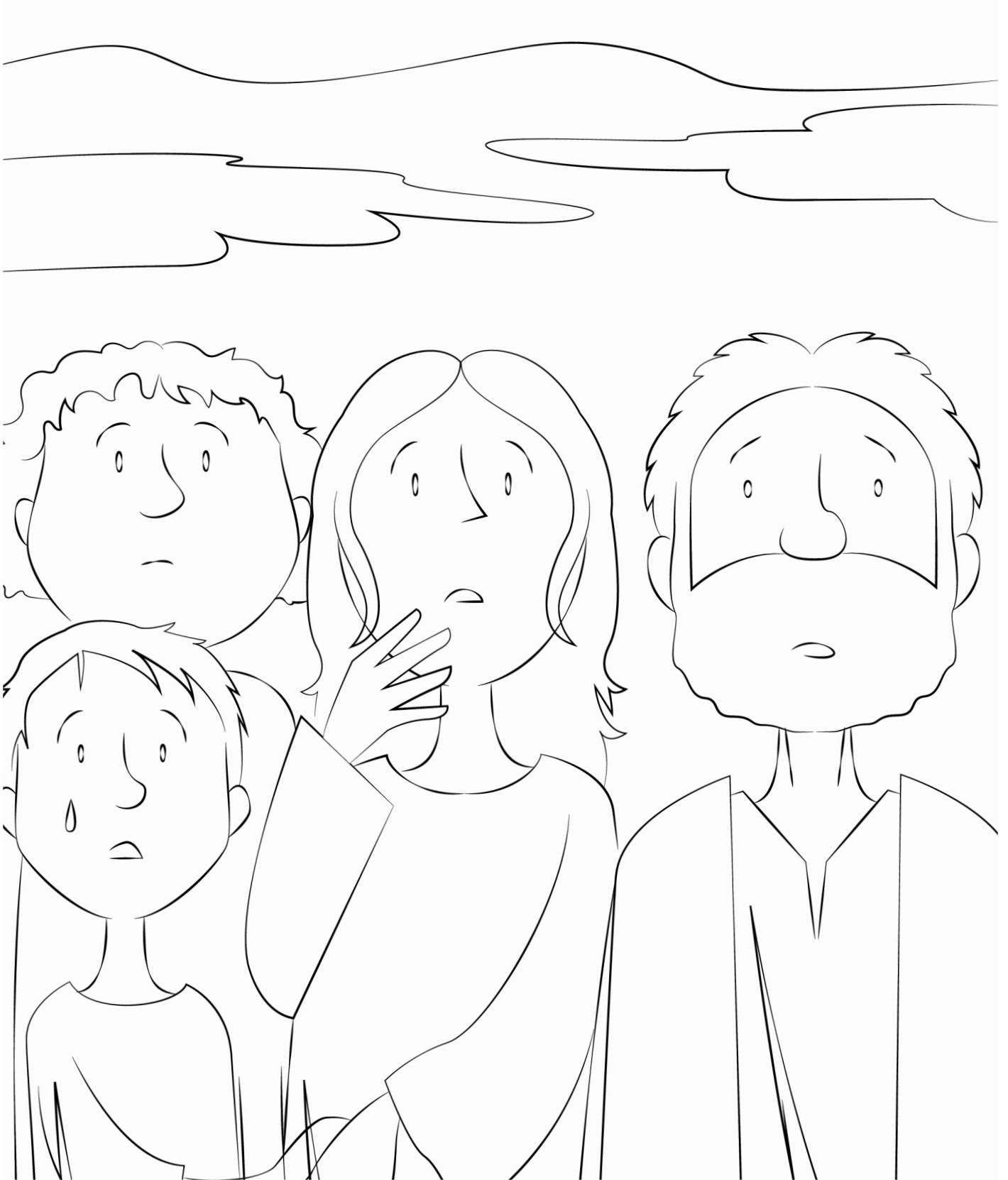

13 april 2025

Sterven en begrafenis van Jezus

Lucas 23:46-56

Thema: Jezus geeft zijn leven

Doel

De kinderen ontdekken dat Jezus door zijn sterven en begrafenis nog de boodschap brengt van God die redt.

Toelichting

Als Jezus aan het kruis is gehangen, eindigt zijn leven snel. Hij sterft. Zijn begrafenis lijkt op die van ieder mens in die tijd. Maar de drie uur duisternis, Jezus' laatste woorden, de reactie van de centurio en de moeite die Josef doet voor een respectvolle begrafenis zijn heel bijzonder. Jezus heeft zijn gelovige woorden en machtige daden namens God geen vervolg kunnen geven in een grootse overwinning. Mensen hebben veel van Hem verwacht, maar moeten wel teleurgesteld zijn. Toch, de manier waarop alles verloopt stemt hoopvol. Er moet nog meer gaan gebeuren.

Jezus legt zijn leven geduldig in Gods hand. Door het graf heen wacht Hem de overwinning. Het keerpunt is nu gekomen. Geen lijden meer, maar stilte tot Gods overwinning zichtbaar wordt. We gedenken Goede Vrijdag, omdat we weten dat God het Leven is en door Jezus leven geeft.

Titel van het ONDERBOUW-verhaal: Jezus sterft

Richtlijnen: Vertel aan de jongste kinderen de geschiedenis van de kruisiging. Het wordt drie uur donker. Dat is eng en verdrietig voor Jezus. Dit heeft Jezus niet verdient. Hij heeft niets verkeerd gedaan, maar deed alleen het goede voor mensen. Hij gehoorzaamde God de Vader altijd.

Wijs daarna vooruit naar Pasen. Na het sterven en de begrafenis van Jezus komt het feest. Dan kunnen we na veel verdriet om Jezus weer blij zijn, omdat Hij leeft.

Titel van het MIDDENBOUW-verhaal: Gestorven en begraven

Richtlijnen: Wie is wel eens bij een begrafenis geweest? Wat heb je daar gezien en gehoord? Wat zeiden en deden de mensen die erbij waren?

Jezus heeft de doodstraf gekregen. Aan het kruis sterft hij. Daarna leggen vrienden van Hem Jezus in een graf, net voor de sabbatdag. Dan gaan ze naar huis. Jezus blijft achter, achter een grote steen in zijn graf. Toch gebeurt er veel bijzonders: die drie uur duisternis, Jezus die zijn leven in de hand van God de Vader legt, die Romeinse hoofdman die zegt dat Jezus de Zoon van God was en dat belangrijke vrienden zoveel moeite doen. Dat zou je toch niet verwachten bij iemand die zijn grote woorden en daden namens God niet heeft kunnen waarmaken. Zou er misschien nog een verrassing komen?

Vertel de kinderen dat God met Jezus' dood een plan heeft. Op deze manier geeft Hij ons geluk voor altijd. Het is niet over en uit met Jezus, ook al lijkt het zo. Hij verloor zijn leven niet, Hij gaf het. Wacht maar rustig af tot Pasen. Dan zie je het.

Titel van het BOVENBOUW-verhaal: Hoopvol kijken naar het graf van Jezus.

Richtlijnen: Als Jezus aan het kruis is gehangen, eindigt zijn leven. Hij sterft. Zijn begrafenis lijkt op die van ieder mens in die tijd. Maar de drie uur duisternis, Jezus' laatste woorden, de reactie van de centurio en de moeite die Josef doet voor een respectvolle begrafenis zijn heel bijzonder. Jezus heeft zijn gelovige woorden en machtige daden namens God geen vervolg kunnen geven in een grootse overwinning. Mensen hebben veel van Hem verwacht, maar moeten wel teleurgesteld zijn. Toch: de manier waarop alles verloopt stemt hoopvol. Er moet nog meer gaan gebeuren.

Jezus legt zijn leven geduldig in Gods hand. Door het graf heen wacht Hem de overwinning. Het keerpunt is nu gekomen. Geen lijden meer, maar stilte tot Gods overwinning zichtbaar wordt. We gedenken Goede Vrijdag, omdat we weten dat God het Leven is en door Jezus leven geeft.

Vraag de jongeren of je dankzij Jezus ook hoopvol naar het graf van mensen van je houdt kunt kijken? Zij komen niet terug bij ons, maar toch hoeven we niet alleen verdrietig te zijn om hun heengaan.

Extra bijbelgedeelte: 1 Korintiërs 15:54-58

(De dood wordt uitgedaagd: Is het wel waar dat je zo sterk bent? Kun je de gelovigen wel kwaad doen? Je hebt het verloren van het leven, van Gods Zoon, Jezus Christus)

Auteur: DW

Achtergrondinformatie

Bij het Bijbelgedeelte

Rembrandt schildert zichzelf als bij de mensen die het kruis van Jezus oprichten. Dat schilderij getuigt van een schuldbelijdenis. In het gedicht 'Hij droeg onze smarten' van J. Revius klinkt datzelfde besef door. Niet 'de Joden', zelfs niet 'de soldaten' (heidenen) maar 'ik, ik ben het'. Dit alles is geschied, helaas om mijne zonden. Zo eindigt de dichter. Maar er is nog een schilderij. We zien de rijke Jozef van Arimatea terwijl het dode lichaam van Jezus van het kruis wordt afgenomen. Opnieuw herkennen we Rembrandt. Hij is werkzaam bij de kruisafnemers. Daar klinkt liefde en eerbied voor Jezus in door.

Vers voor vers

- Vs. 44vv Wie leest over de oorsprong van het Pesachfeest, ontdekt hoe de duisternis van de negende plaag zonder nadere aankondiging overgaan in de laatste, de tiende, waarbij allen die geen paaslam hebben geslacht met de dood van de eerstgeborenen worden geconfronteerd. Volgens de mondelinge traditie was er in de huizen waar het paaslam was, geen duisternis. Dit gedachtegoed 'rijmt' op de belofte van het hemelse Jeruzalem dat op de aarde zal dalen en alles wordt vernieuwd. Dan is het Lam nabij en God de Vader. Een lamp is dan niet nodig. Let op de tijdstippen hier bij Lucas vermeld. Duisternis van het zesde tot negende uur. Dat is van twaalf tot drie uur in de middag naar onze dagindeling. Op dat negende uur werd dan het laatste lam geofferd. Dan werd geroepen 'Het is volbracht'. Dat gebeurde dagelijks. Hier sterft de Here Jezus precies op dat moment. We horen ook hoe dan het voorhangsel scheurt. Het Heilige der Heiligen ligt open vanaf dat moment. De Hebreeënbrieffschrijver maakt duidelijk dat Jezus de Hogepriester bij uitstek is, voor eens en altijd. Op de Grote Verzoendag schoof de Hogepriester het voorhangsel open om verzoening voor het volk voor Gods aangezicht te bidden en voor zichzelf. Hier bidt Jezus. Hij is dus én Lam én Hogepriester. Matteüs voegt eraan toe dat het tempel voorhangsel van bovenaf scheurt, om te benadrukken dat het van Godswege gebeurt. Lucas doet dat niet, maar veronderstelt het. Dan roept Jezus 'In uw handen beveel Ik mijn geest'. Dat komt uit Psalm 31. Het is het gebed dat Joodse kinderen leren te zeggen voor het slapengaan. Stel u de moeder van Jezus onderaan het kruis voor. Zij hoort het door haar aan Hem geleerde gebed terug. Nu bidt Hij voor heel de wereld. Hij geeft zijn Geest tot redding. Ook voor haar!
- Vs. 47v De reactie van de hoofdman – uit de heidenen – en de reactie van de – vermoedelijk Joodse – mensen. Alsof hen het besef overvalt dat dit sterven van Israëls Messias, van Gods Zoon, enerzijds nooit had mogen gebeuren. We leven in een wereld waar voor God en zijn woord en in onze harten geen ruimte is. Anderzijds dat dit sterven niet anders kon en moest gebeuren tot redding van Joden en niet-Joden – kortom de gehele wereld – noodzakelijk was.
- Vs. 49vv Jozef van Arimatea. 'Hij was bij de rijke in zijn dood' horen we in de profetie van Jesaja 53 (zie vorige week). Johannes merkt op dat ook Nicodemus komt en een zalving geeft een koning waardig. Let op hoe hier de verwachting van het Koninkrijk Gods bepalend is. Dat zal ook het onderwijs van de opgestane Here Jezus uitmaken tot zijn Hemelvaart. De begrafenis vindt geheel volgens de Joodse wetten en tradities plaats. Het graf in de rots was nog niet verontreinigd. Er had nog niemand in gelegen. Zo'n rotsgraf werd gebruikt om het lichaam te laten versterven. Na ongeveer een jaar werden dan de beenderen in een kistje (ossuarium) gelegd en opnieuw begraven. Dit graf was daarvoor nog niet eerder gebruikt. Zo was het dus een nieuw, maar vooral ook 'rein' graf, nog niet door de dood aangedaan.
- Vs. 54 De sabbat brak aan. De toon wordt hier al gezet. Die sabbat zal worden vervuld door Jezus in zijn rust.
- Vs. 55 Van de vrouwen wordt vermeld dat ze uit Galilea zijn gevolgd. Jezus is de Messias voor geheel Israël. Ook de zogenaamde uithoeken, het 'Galilea der heidenen', valt onder zijn gezag. Hij zal heel het huis van Israël redden, maar ook de heidenen! Let ook op hoe Jezus lichaam een dood lichaam is. Hij is echt in onze verlatenheid, in de hardheid van de dood afgedaald. Het lichaam van de geliefde is een dood lichaam. Meer dan de machteloosheid van het brengen van de 'laatste eer' kunnen zij niet doen.
- Vs. 56 Dat doen zij dan ook. Vermoedelijk zien zij daardoor Nicodemus niet. Merken we op hoe zij rustten naar het gebod. Wij zouden wellicht vanwege het bijzondere van deze omstandigheden het gebod hebben gelaten, maar zij houden het wel. Juist daardoor is het mogelijk dat zij getuigen zijn van de opstanding en het getuigenis daarvan.

Auteur: GJK

Liederen

Psalm 136

Lied 578

Lied 547

Gezang 189

Als ik mijn ogen

Vertel me, Heer Jezus

Wat een Vriend

Weet je dat de lente komt?

Diep, diep, diep als de zee

(=Gezang 192 LvdK)

(=Gezang 184 LvdK)

Hemelhoog 163

Liedjes voor kinderen deel 1 Elly en Rikkert Zuiderveld

Op Toonhoogte 436

Hemelhoog 207

Hemelhoog 327

Auteur: PZ

Jezus sterft

Wat gebeurt er? Hoe kan dat? Zo laat is het toch nog niet? De mensen kijken elkaar aan. Dit is heel vreemd en ook best eng! Het is al zo'n nare, enge dag vandaag! En nu dit!

De mensen worden bang. Ze lopen door elkaar heen. De meesten willen naar huis, maar botsen tegen elkaar op. Het is ineens helemaal donker! En niemand heeft een lamp meegenomen natuurlijk. Dat is ook helemaal niet nodig 's middags. Dan schijnt de zon en is het warm en licht. Maar nu zien ze bijna niets meer om zich heen. Midden op de dag is het ineens zo donker als de nacht. De zon is verdwenen! Hoe kan dat? Wat is er gebeurt? Het is al zo'n vreemde dag. Een nare dag. Een dag waarop misdadigers worden gestraft. Een van hen is Jezus, een man van wie veel mensen weten dat Hij géén misdadiger, geen boef is. Hij is juist een heel goede man is. Hij vertelt over de Here God zoals niemand dat ooit heeft gedaan. En toch wordt Hij gestraft vandaag. Ze geloven Hem niet. Hij zou mensen leugens vertellen. De soldaten hebben Hem pijn gedaan, maar Hij heeft zich niet verzet en liet alles maar gebeuren. Dan gebeurt er iets heel bijzonders! Terwijl Jezus vastzit aan een houten kruis en pijn heeft, spreekt Hij met de Here God. Hij zegt: 'Vader, vergeeft U het deze mensen die Mij pijn hebben gedaan, ze begrijpen niet wat ze doen' ...

Wat bijzonder, hè? Soms doen we dingen waarvan we niet eens wéten dat het verkeerd is. Hoe kan dat? En tóch vergeeft de Here God ons. Dat was wat Jezus vroeg aan zijn Vader. Daar luistert de Here God natuurlijk naar! En nu? Nu is het ineens donker... heel erg donker... De misdadigers die worden gestraft op die berg, die zijn niet eens meer te zien. Veel mensen proberen naar huis te komen en een aantal mensen blijft daar rustig zitten en wacht af. Drie uur lang blijft het donker. De mensen weten niet wat ze ervan moeten denken. Maar dan om drie uur in de middag wordt het weer licht. De zon komt langzaam terug. Dan roept de Here Jezus nog iets tegen zijn Vader, de Here God. Hij roept: 'Het is klaar! ik heb alles gedaan! Vader, ik geef mijn geest aan U!' Wat raar, wat bedoelt Jezus daar nu mee?

Hé! kijk! Daar! Het wordt weer licht. De mensen kunnen weer om zich heen kijken en zien nu ook dat Jezus niet meer ademt, Hij is dood, gestorven.

Toch is dit niet het einde... Want de Geest van de Here Jezus is nu in de handen van de Here God. Dat is toch het laatste wat Jezus zei. Wat Hij daarmee bedoelt begrijpen de mensen nog niet, maar wel dat er iets bijzonders is gebeurd. En misschien ook nog wel iets bijzonders gaat gebeuren.... Maar wat?

Toch zijn de mensen verdrietig. De vrienden van Jezus nemen zijn lichaam mee. Hij moet nu begraven worden. In een mooie schone grot, een gat in een berg, wordt Jezus' lichaam, gelegd. Zoals ze dat altijd doen wanneer iemand is gestorven. Maar het verhaal is nog niet afgelopen.... Volgende keer horen we hoe het verder gaat. Dan vieren we feest!

Wie weet welk feest?

Auteur: JV

Gestorven en begraven

Inleiding

Volgende week is het Pasen. Dan vieren we dat Jezus is opgestaan uit de dood. Maar voor het zover is, denken we er vandaag aan dat Jezus voor ons gestorven is. Nadat iemand gestorven is, is er een begrafenis. Wie van jullie is al eens naar een begrafenis geweest? Wat vond je daarvan?

Het verhaal vandaag gaat ook over Jezus' begrafenis. Want nadat Jezus gestorven is, gebeuren er bijzondere dingen, zelfs voor Pasen al. Luister maar.

Bijbelverhaal

Het is twaalf uur 's middags en de zon schijnt. In de stad Jeruzalem zijn de Joden bezig met de voorbereidingen voor het Pesachfeest. Maar buiten de stad staat iets verschrikkelijks te gebeuren.

Op een heuvel buiten de stad staan drie grotere kruizen, omringd door soldaten die de kruizen bewaken. En mensen die of geïnteresseerd kijken naar de gruwelijke straf of om de gekruisigde mensen huilen. Aan de drie kruizen hangen drie mannen. De buitenste twee zijn misdadigers, maar aan het middelste kruis hangt Jezus, de Zoon van God.

Plotsklaps verdwijnt de zon en wordt het pikkedonker, zo zwart als de nacht. En Jezus roept: 'Vader, in uw handen leg ik mijn geest.' Dan blaast Hij zijn laatste adem uit. In de duisternis kijken de verzamelde mensen verbijsterd naar het kruis. De Romeinse soldaten zetten bang een stap naar achter, maar hun leider stapt juist dichterbij het kruis toe. 'God is groot!', roept hij. 'Deze man was echt een rechtvaardige!'

De mensen die Jezus hebben zien sterven, gaan naar huis en rouwen daar om hem. Het bleef wel drie hele uren aardedonker, alsof de zon verdrietig was om Jezus.

In Jeruzalem is er ook een man, die Josef heet. Zodra hij hoort dat Jezus gestorven is, haast hij zich naar het paleis van Pilatus, de Romeinse bestuurder van Jeruzalem. Hij hoeft niet lang te wachten om binnengelaten te worden: Josef is een belangrijke persoon in de stad en geeft samen met een paar anderen af en toe advies over wetten aan Pilatus. Hij gelooft in Jezus en was het er niet mee eens dat Pilatus hem ter dood had veroordeeld.

Als hij binnengelaten wordt, vraagt hij of het lichaam van Jezus mag hebben.

'Wat wil je dan met dat lichaam doen?', vraagt Pilatus.

'Ik wil het begraven', antwoordt Josef. 'Ik heb een nieuw graf dat gebruikt kan worden.'

Pilatus zegt dat het mag en Josef gaat gauw naar het kruis toe, zodat hij Jezus' lichaam eraf kan halen. Hij wikelt het in doeken en brengt het naar het graf toe.

Het is een groot graf dat in de rotsen is gehouwen. Josef had het jaren geleden gekocht voor zichzelf en zijn familie, maar hij heeft het nog niet hoeven gebruiken. Maar nu Jezus gestorven is, wil hij graag dat zijn lichaam in een goed graf ligt.

Een aantal vrouwen die lange tijd met Jezus mee zijn

gereisd, kijken toe als Josef het lichaam in het graf legt. Zij hebben met hem afgesproken dat zij zullen helpen om Jezus te begraven. Maar morgen is het sabbat, de joodse rustdag, dus dan mogen ze niets doen. Ze spreken af om overmorgen terug te komen om de begrafenis af te maken. Ze schuiven met zijn allen een grote rotssteen voor het graf, zodat het dicht is.

Zo eindigt de dag waarop Jezus gestorven is. Het wordt Sabbat en Jezus ligt dood in een graf. Het lijkt alsof alles hopeloos is. Of... zou er toch nog iets bijzonders kunnen gebeuren?

Slot

Voordat Jezus sterft is het drie uur helemaal donker, maar er zijn toch een paar lichtpuntjes. Zo is er de leider van de Romeinse soldaten, die God prijst en roept dat Jezus rechtvaardig is. Dat is best bijzonder, want deze soldaat was een Romein en kende de God van de Joden waarschijnlijk amper. Zou hij zijn gaan geloven?

En er is een belangrijke Jood die zijn nek uitsteekt om ervoor te zorgen dat Jezus goed wordt begraven. Dat was best wel spannend, want Jezus was ter dood veroordeeld door Pilatus. Pilatus had best 'nee' kunnen zeggen en Josef in de gevangenis laten gooien. Maar gelukkig zei Pilatus 'ja'.

Jezus is gestorven om ons te redden, maar we weten dat Hij ook weer is opgestaan uit de dood.

Volgende week is het Pasen. Dan horen we hoe het ook weer goed komt.

Auteur: RvR

Hoopvol kijken naar het graf van Jezus

Inleiding

Wie van jullie is weleens op een begraafplaats geweest en zo ja, hoe vond je het daar? Of ben je al eens bij een uitvaart geweest? Je wordt er niet vrolijk van. Toch, vandaag gaat het over de kruisiging en de begraving van Jezus. Dit wordt op 'Goede Vrijdag' herdacht. Jezus is inderdaad op een vrijdag gestorven. Toch heet deze vrijdag 'goed'. Hoe dat komt, dat gaan we nu horen.

Bijbelgedeelte

Laten we eerst eens even teruggaan in de tijd. Er is van alles gebeurd, het verraad, de uitlevering, de berechting van Jezus. Er is nu geen hoop meer dat Jezus het kruis en dus de dood zal ontlopen. Het gaat helaas gebeuren. Dit tot grote wanhoop en verdriet van de discipelen en de vrouwen die Jezus volgden. Jezus heeft hen wel vaak gewezen op wat Hem te wachten staat, de kruisiging, maar ook de opstanding. Toch hebben ze dit niet begrepen. Hier komen we later nog op terug.

We gaan zelfs nog verder terug in de tijd. Toen Mozes met het volk Israël wilde vertrekken uit Egypte, stond de Farao dat niet toe. Dus kwamen er tien plagen. De negende plaag was duisternis, dit verwijst al naar de duisternis die ontstaat als Jezus aan het kruis sterft. De kruisdood is de dood voor misdadigers, niet voor niets hangen er aan weerszijden van Jezus twee moordenaars. De tiende plaag, wie weet nog wat deze was? Toen stierven er in alle huizen en in alle ruimte voor dieren de eerstgeborenen. Jezus is tijdens het Pesachfeest gekruisigd. In de Bijbel staat er dat er duisternis is van het zesde tot het negende uur. In onze tijd is dit van 12.00 uur tot 15.00 uur. Midden op de dag dus. Het is verbazingwekkend, zo'n verduistering op dat tijdstip. Daarom staan alle mensen verbaasd te kijken.

Als Jezus zegt: 'Het is volbracht', dan is het ook echt volbracht. De scheiding tussen God en de mensen, de zonde ofwel de schuld, is voldaan. Doordat Jezus aan het kruis sterft, zonder zonde, kan Hij met zijn vergoten bloed iedereen die Hem wil volgen van zonde bevrijden. Meer is niet nodig, het is voldaan. Bij Pésach wordt er een lam geofferd. Jezus is nu het Lam. Hierna hoeft er niets of niemand meer geofferd te worden, omdat alles is nu goed. Daarom heet uitgerekend deze vrijdag, de dag waarop Jezus aan het kruis sterft, 'Goede Vrijdag'. Dus als iemand die niet gelovig is, vraagt waarom juist deze dag 'goed' wordt genoemd, dan weet je nu wat je kunt antwoorden.

Jezus beveelt zijn ziel in de handen van God, de Vader. Daarom is het zo uniek, indrukwekkend, verbazingwekkend zelfs. Zelfs de centurio, ofwel de hoofdman, die staat te kijken en niet Joods is, is er nu van overtuigd dat

Jezus rechtvaardig is. Het is een indrukwekkend moment, natuurlijk heel triest, maar tegelijkertijd is er al hoop. Hoop op de opstanding, waardoor Jezus de dood voor eeuwig zal leven. Hoewel Jezus hier vaak over gesproken heeft, verwachten de discipelen niets meer.

Dan is het tijd om Jezus te begraven. Men verwacht dat Jezus dood zal blijven. Het begraven gaat op de Joodse manier. Een rijke man, Jozef van Arimatea heeft een graf, dat nog nooit gebruikt is. Dat is belangrijk voor de Joden, anders is het onrein. Dat deze man dit aanbiedt, is heel bijzonder.

Zo wordt Jezus als een echte koning behandeld; gebalsemd wordt Hij begraven. Nicodemus (waar kennen we die ook alweer van?) komt nota bene om Jezus te zalven. De vrouwen zorgen ervoor dat zijn lichaam met respect wordt behandeld en in doeken wordt gewikkeld. Het graf is een soort grot met een ronde steen ervoor. Gewoonlijk worden mensen zo begraven. Als er een jaar later alleen nog botten over zijn, worden deze in een kistje gelegd en dat wordt opnieuw begraven. Zo werkt het in die tijd, heel anders dan in de onze.

Dan breekt de sabbat aan. Er zit niets anders op om deze in acht te nemen, te rusten. Zo moeten ze wachten, maar ze weten niet waarop.

Maar wij weten het wel toch? Het is altijd vreselijk als iemand overlijdt en begraven wordt. Maar toch weten we dat het daar niet stopt. Die persoon komt niet meer bij ons terug, maar we weten wel dat er een nieuw begin is, na de dood, het eeuwige leven. Jezus is sterker dan de dood. Dit komt ook naar voren in een van de brieven van Paulus, 1 Korintiërs 15:54-58. De dood heeft geen zeggenschap meer, de gelovigen kunnen niet meer vernietigd worden.

Als je soms twijfelt over je geloof in Jezus, dan is het goed om dit eens te lezen. De belofte is vervuld toen Jezus geboren werd, toen Hij zich openbaarde aan de mensen, maar ook met de kruisiging. God vervult altijd zijn beloften.

Auteur: EvD